

FENOTIPURI ORALE ANORMALE CA FACTORI DE RISC PENTRU CANCER: HIPODONȚIA ȘI CANCERUL OVARIAN

Globo Mihai¹, Stepco Elena²

¹student anul II, facultatea de Stomatologie, ²Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodonție "Ion Lupan", Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Chișinău, Republica Moldova

Introducere: Agenezia dentară reprezintă absența congenitală a unuia sau mai multor dinți, care poate afecta atât dentiția primară, cât și pe cea permanentă. Agenezia dentară se clasifică, pe baza numărului de dinți lipsă, în: **Hipoponția** - agenezia a 6 sau mai puțin dinți/ **Oligodonția** - agenezia a 6 sau mai mulți dinți. /**Anodonția** - agenezia tuturor dinților. La nivel mondial hipodonția se întâlnește mai frecvent la femei decât la bărbați (raport de 3:2).

Hi ponția	Oligodonția	Anodonția
		
Agenezia a 6 sau mai puțin dinți 2-10 (15)%	Agenezia a 6 sau mai mulți dinți 0.1-1 %	Toți dinții lipsesc Extrem de rare

Figura 1. Reprezentarea schematică și clinică a tipurilor de agenezie dentară

Hipoponția este una dintre cele mai frecvente defecte de dezvoltare a dintelui la om. Peste 300 de gene dirijează procesul de odontogeneză, iar mutațiile mai multor dintre aceste gene sunt corelate cu hipodonția. Genele care controlează dezvoltarea dinților sunt importante și în dezvoltarea unor sisteme de organe. Numeroase studii au evidențiat o asociere între factorii genetici determinanți ai hipodonției și neoplasmale la adulți. Cancerul ovarian reprezintă o patologie malignă, care depistată tardiv este fatală.

Scopul lucrării: Sinteza datelor din literatura de specialitate pentru a identifica o potențială relație prognostică între hipodonție și cancerul ovarian.

Material și metode: Studiul se bazează pe analiza publicațiilor din bazele de date științifice a bibliotecii naționale și internaționale. Toate studiile care au raportat date privind prezența cancerului ovarian și a hipodonției au fost incluse în acest reviu.

Rezultate: Urmare căutării în bazele de date PubMed, Scopus, SciHub au fost identificate peste 50 de articole. După aplicarea criteriilor de includere și excludere (tipul de studiu, numărul de pacienți, grupul de control, incidența hipodonției, numărul de dinți lipsă, tipul de dinți lipsă, distribuția hipodonției, etc.) 46 de publicații au fost eliminate, deoarece nu reprezentau studii complexe. Astfel, în reviu dat au fost incluse 4 publicații. **Tabelul 1. Studii care raportează date privind corelația hipodonției cu cancerul ovarian**

Hipoponția a fost diagnosticată la 19,3% pacienți cu cancer ovarian comparativ cu lotul martor 6,7%. Astfel, pacientele cu cancer ovarian, în funcție de studiu, au de la 3,3 până la 8,1 ori mai multe șanse de a avea hipodonție decât femeile sănătoase. Deasemenea, hipodonția a fost mai frecventă la pacientele cu cancer ovarian bilateral. Nu au fost găsite gene specifice responsabile de coexistența acestor două entități patologice.

Tabelul 2. Date privind tipul și distribuția hipodonției raportate de studiile incluse în reviu

Primul autor, anul publicației, țara	Nr. de dinți lipsă	Tipul dinților lipsă	Distribuția hipodonției	Istoric familial de cancer ovarian	Gene izolate
Chalothorn și al., 2008, USA	16	Maxila: incisivii laterali, premolarul II	NM	3 (30%)	NM
Bonds și al., 2014, USA	NM	NM	NM	NM	BRCA1: 7 (14%); EDA: 1 (2%); WNT10A: 6 (12%); AXIN2: 1 (2%)
Fekonja și al., 2014, Slovenia	31	Maxila: premolarul II-14 (45.1%); incisivii laterali-10 (32.3%). Mandibula: premolarul II-5 (16.1%); incisivii centrali-2 (6.5%).	Unilateral: 18 (78.3%) Bilateral: 5 (21.7%)	NM	NM
Fekonja și al., 2015, Slovenia	NM	NM	Unilateral: 10 (43.5%) Bilateral: 13 (56.5%)	9 (39%)	NM

Primul autor, anul publicației, țara	Tipul studiului	Nr. de pacienți cu cancer ovarian	Grupul de control	Incidența hipodonției
Chalothorn și al., 2008, USA	studiu ne-randomizat	50	100	10 (20%)
Bonds și al., 2014, USA	studiu retrospectiv	95	-	NM
Fekonja și al., 2014, Slovenia	studiu ne-randomizat	120	120	23 (19.2%)
Fekonja și al., 2015, Slovenia	studiu retrospectiv	120	120	23 (19.2%)

NM – date ce nu au fost menționate

Concluzii: Datele preliminare sugerează o posibilă corelație între hipodonție și cancerul ovarian. Hipodonția ar putea deveni un marker de risc pentru dezvoltarea cancerului ovarian. Nu au fost găsite gene specifice responsabile de coexistența hipodonției și cancerul ovarian.

Cuvinte-cheie: hipodonția, cancerul ovarian, agenezia dentară, odontogeneză, cancerogeneză.